

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/katowice/materialy-edukacyjne/znaczk-okolicznosciowe/112910,Odnaka-pamiatkowa-7-Dywizja-Piechoty-1939.html>

2022-10-02, 06:01

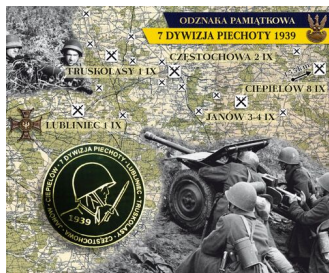
Odnaka pamiątkowa „7 Dywizja Piechoty 1939”

W związku z 80. rocznicą wybuchu II wojny światowej (1939-2019), Oddział IPN w Katowicach przygotował znaczek w formie odznaki pamiątkowej poświęconej częstochowskiej 7 Dywizji Piechoty i jej szlakowi bojowemu we wrześniu 1939 roku.

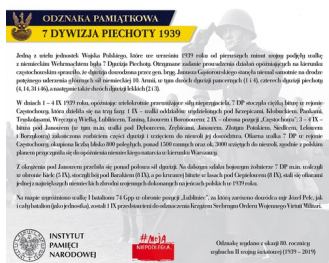
Odnakę zaprojektowano w formie połączanego koła o średnicy 32 mm, wypełnionego czarną emalią. W centrum umieszczono wizerunek żołnierza polskiej piechoty inspirowany stylistyką z lat 30-tych XX wieku, w który wpisano datę „1939”. Dookoła umieszczono napisy (kolejność zgodnie z kierunkiem ruchu wskazówek zegara): „7 DYWIZJA PIECHOTY - LUBLINIEC - TRUSKOLASY - CZĘSTOCHOWA - JANÓW - CIEPIELÓW”. Wybrane nazwy miejscowości nawiązują do rejonów najważniejszych bitew stoczonych przez oddziały dywizji, które umieszczono w porządku chronologicznym. Jako pierwszą wyróżniono walkę I batalionu 74 Górnosląskiego Pułku Piechoty w obronie pozycji „Lubliniec”, za którą zarówno dowódca mjr Józef Pelc, jak i cały batalion, zostali 1 września 1939 roku przedstawieni do odznaczenia Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari, natomiast jako ostatnią – symboliczną – bitwę pod Ciepiewem stoczoną 8 września 1939 roku, której epilog stanowiła okryta złą sławą niemiecka zbrodnia wojenna dokonana na żołnierzach 7 Dywizji Piechoty.

Do odznaki załączono dwustronny blister, który w formie graficznej i tekstowej opisuje szlak bojowy 7 Dywizji Piechoty.

Okolicznościowy blister - awers

Okolicznościowy blister - rewers

Projekt odznaki i blistera: Adam Kurus (OBEN IPN Katowice)

Odnaki były rozdawane w okresie czerwiec - listopad 2019 r. uczestnikom uroczystości rocznicowych, wydarzeń historycznych, wykładów czy prelekcji odbywających się m.in. w Częstochowie, Lelowie, Janowie, Truskolasach, Bytomiu, Wodzisławiu Śląskim i Berlinie, a także m.in. zwiedzającym wystawę „7 Dywizja Piechoty. Zapomniani bohaterowie 1939” w Muzeum Częstochowskim (otwartą do 19 stycznia 2020 roku).

Tekst umieszczony na blisterze:

Jedną z wielu jednostek Wojska Polskiego, które we wrześniu 1939 roku od pierwszych minut wojny podjęły walkę z niemieckim Wehrmachtem była 7 Dywizja Piechoty. Otrzymane zadanie prowadzenia działań opóźniających na kierunku częstochowskim sprawiło, że dywizja dowodzona przez gen. bryg. Janusza Gąsiorowskiego stanęła niemal samotnie na drodze potężnego uderzenia głównych sił niemieckiej 10. Armii, w tym dwóch dywizji pancernych (1 i 4), czterech dywizji piechoty (4, 14, 31 i 46), a następnie także dwóch dywizji lekkich (2 i 3).

W dniach 1 - 4 IX 1939 roku, opóźniając wielokrotnie przeważające siły nieprzyjaciela, 7 DP stoczyła ciężką bitwę w rejonie Częstochowy, która dzieliła się na trzy fazy: 1 IX - walki oddziałów wydzielonych pod Krzepicami, Kłobuckiem, Pankami, Truskolasami, Wręcycą Wielką, Lublińcem, Taniną, Lisowem i Boronowem; 2 IX - obrona pozycji „Częstochowa”; 3 - 4 IX - bitwa pod Janowem (w tym m.in. walki pod Dębowcem, Zrębicami, Janowem, Złotym Potokiem, Siedlcem, Lelowem i Borzykową) zakończona rozbiciem części dywizji i wzięciem do niewoli jej dowództwa. Ofiarna walka 7 DP w rejonie Częstochowy, okupiona liczbą blisko 800 poległych, ponad 1500 rannych oraz ok. 3000 wziętych do niewoli, zgodnie z polskim planem przyczyniła się do opóźnienia niemieckiego natarcia w kierunku Warszawy.

Z okrążenia pod Janowem przebiła się ponad połowa sił dywizji. Na dalszym szlaku bojowym żołnierze 7 DP m.in. walczyli w obronie Kielc (5 IX), stoczyli bój pod Barakiem (8 IX), a po krwawej bitwie w

lasach pod Ciepiewem (8 IX), stali się ofiarami jednej z największych niemieckich zbrodni wojennych dokonanych na jeńcach polskich w 1939 roku.

Na mapie wyróżniono walkę I batalionu 74 Gpp w obronie pozycji „Lubliniec”, za którą zarówno dowódca mjr Józef Pelc, jak i cały batalion (jako jednostka), zostali 1 IX przedstawieni do odznaczenia Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Opcje strony